

1994 perc szerelem

Vendégünk volt David W. Pearce

A környezetgazdaságtani és technológiai tanszék vendége volt február 14–16. között David William Pearce, a London University College (UCL) világhírű tanára.

Pearce professzor a környezetgazdaságtan egyik legnevezesebb tudós, számos nemzetközi szervezet, pl. a Világbank, az Európai Tanács, az ILO, a WHO stb. elismert szakértője. Könyvei jól ismertek szerte a világon, ezek alapján folyik a környezetgazdaságtan oktatása Európa és Amerika szinte valamennyi egyetemén. Műveim közül nem emeg „best seller”-ré vált a könyvpiacra; így pl. a Blueprint for a Green Economy 1., 2., 3., az Economics of Natural Resources and Environment, a World Without End stb.

David W. Pearce szakmai látogatása alatt több előadást is tartott; bár az előadásokon bárki részt vehetett, többnyire a környezetgazdaságtan másodszakirányos, illetve a Ph.D-s hallgatók tanúsítottak nagy érdeklődést. Előadásain, illetve az azokat követő szemináriumokon szép számmal jelentek meg hallgatók.

A legnagyobb érdeklődés talán a „Környezetgazdasági értékelése” című előadását kísérte, melyen Pearce professzor részletesen elemezte a természet értékelésére alkalmas gazdasági módszereket (a költséghason-elemzéstől kezdve, a gazdasági fejlettség új mutatószámait az egyémetódosokig), kitérve azok előnyeire és hátrányaira egyaránt. Mint összefoglalásában elmondta, a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, a környezet gazdasági értékelése az egyik lehetséges út a környezeti tudatosság kialakításában és eredményes befolyásolásában.

Az előadásokon kívül szerveztünk egy workshopot is: „A környezetgazdaságtan oktatása” címmel, amelyen budapesti és vidéki egyetemek, illetve főiskolák oktatói vettek részt.

A színvonalas szakmai programokon túl több kötetlen megbeszélést is folytatunk Pearce professzor úrral a további együttműködési lehetőségekről. Az egyik alternatíva a környezetgazdaságtan tanszék Ph.D. hallgatóinak részvétele külföldi ösztöndíjasként az University College London (UCL) kurzusain, illetve szakmai munkájában. További hosszabb távú lehetőségek ígérkeznek az UCL és a BKE oktatóinak közös kutatási programja a környezetgazdaságtan egyes területein.

Környezetgazdaságtani és technológiai tanszék

Boross, Pozsgay az egyetemen

Folytatódik a politikatudományi tanszék Választások 1994. című vitasorozata. A hátralévő program a következőképpen alakul:

Boross Péter miniszterelnök március 23-án, szerdán lesz a vitaest vendége. Őt április 7-én Pozsgay Imre, az NDSZ vezére követi. Április 14-én, pénteken Tóth Zoltán, a BM Országos Választási Irodájának vezetője válaszol a választási rendszerrel kapcsolatos konkrét kérdésekre. Végül április 20-án és május 2-án két kerekasztal-beszélgetés zárja a maratoni vitasorozatot. Ezek résztvevőinek nevével később adunk tájékoztatást.

A fórumok este hat órakor kezdődnek.

Legyen Fa Nándor a földművelésügyi miniszter,

mert már messziről észreveszi a földet — hangzott el a Választások 1994. című vitasorozat március 10-i estjén, ahol Nagy Tamás, az Agrárszövetség vezetője volt a soros vendég, a jó hangulatú beszélgetésen (a vidám beszélgetések mellett) egy szakértői, profi agrárpártot ismerhettünk meg.

A profizást bizonyítja, hogy a párt vezetője ösztönösen elismerte korábbi hibás döntéseiket, s azokból tanulva készülnek a májusi választásokra. Ilyen hiba volt például, hogy négy éve úgy vélték, elegendő csupán vidéken listákat állítani a parlamentbe jutáshoz. Má-

ra rájöttek, hogy „Budapest a legnagyobb falu”, a fővárosi szavazatokra is szükség van a sikeres szerepléshez.

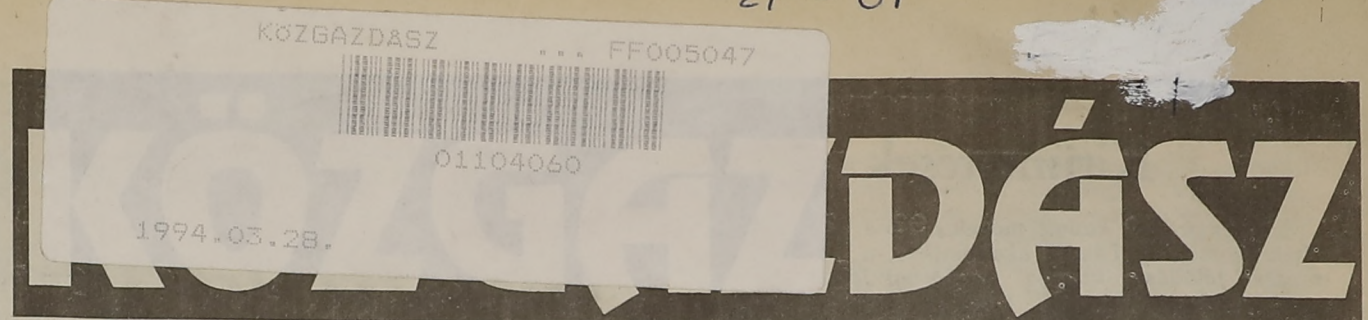
Nagy Tamás élesen kritizálta a kormány munkáját. Véleménye szerint az Antall-kabinet átgondolt elvárások nélkül látott hozzá a gazdaság rendbetételéhez. A törvényelőkészítő munka rosszvont, szakmai viták nem voltak, az érdekképviseletek véleményére nem voltak kíváncsiak. Nagy elmondása szerint az igazságügy-miniszter csupán egy vállrándítással felelt, mikor kérdőre vonták, miért nem kérte ki a szakma véleményét a földreform kérdésében.

A nagyobb pártok közül természetesen a Független Kisgazdapárthoz fűződő viszonyuk a legkényesebb. A pártvezér szerint az egykoron nagy nevű Kisgazdapárt mai vezetői nem képviselik a hagyományokat, a „vissza a motyót” reprivatizációs programon túl semmi érdemlegeset nem tudnak nyújtani. Nagy Tamás szerint a XX. század végén az Agrárszövetség a kisgazdaprogram letéteménye, s az utóbbi térvesztése az ő térnyerésüket eredményezi. Mindezt talán Torgyán József, az FKGP elnöke is érzi, mivel „megver a nemzet, mert nem egyesülünk” felkiáltással gratulált az idő-

közben képviselővé választott Nagy Tamásnak.

A politikatudományi tanszék sorozatán az Agrárszövetség elnöke volt talán az első, aki pontos számokkal mert jósolni a választások kimenetelére. Nagy Tamás a következő eredményekre számított: MSZP 25, SZDSZ 18-20, Fidesz 15-17, MDF 12 százalék, KDNP 10 százalék alatt, a Torgyán-féle Kisgazdapárt pedig bekerülhet az új Országgyűlésbe. A számokat összeadva kiderül, hogy az Agrárszövetségnek is marad elegendő részesedés, hogy a parlamentbe jusson. Ellenőrzés két hónap múlva.

S. T.

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYTEM LAPJA

MEGJELENIK A NÉPSZABADSÁG TAMOGATÁSAVAL

XXXVII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

ÁRA: 10 FORINT

1994. MÁRCIUS 25.

„A tudományos sokszínűség érvényesül”

— Interjú az újjáválasztott rektorral —

— Mit tart az elmúlt három év, első rektori periódusa legjelentősebb sikerének?

— A legnagyobb sikernek azt tartom, hogy sikerült megvalósítanom, amit a megválasztásomkor ígértem: az egyetemen, az egyetem polgárai, tanárai és hallgatói között a békés együttműködés, egymás kölcsönös tiszteletben tartása uralkodik. Politikai párharcok nem zavarták meg az oktatási és tudományos kutatási munkát. Egy rektor nyilván nem emelheti egymagában az oktatás és a kutatás színvonalát, ehhez az egyetem polgárainak erőfeszítései szükségesek. Abban azonban nagy szerepe lehet az egyetemi vezetőknek, hogy távol tartja a pártpolitika befolyását az egyetemről. Nyilvánvalóan minden egyetemi polgárnak, nekem is van politikai meggyőződés és pártpreferenciám, ez azonban nem dönthető el az oktatási munkára vonatkozó döntésekben. Azt hiszem, hogy minden olyan döntésben, amelyet rektorként kellett hoznom, csak az oktatási és tudományos teljesítményt, egyetemi érdekeket vettem figyelembe, sohasem befolyásoltak pártpolitikai megfontolások. Erre fogok a következő három évben is törekedni. Ez teremti meg annak az alapvető előfeltételeit, hogy az egyetem polgárai nyugodt körülmények között tanítsanak és kutassanak.

Összefügg ezzel az a meggyőződés, hogy minden egyetemen helyet kell kapnia lehetőleg minden tudományos irányzatnak, elméletnek. Azt hiszem, hogy egyetemünkről elmondhatjuk: ez a tudományos sokszínűség érvényesül. A katolikus társadalmi és gazdasági tanításoktól a liberalizmus különböző változatain keresztül a tudományosan igényes marxizmusig minden irányzattal találkozni lehet. Hozzáteszem, hogy e különböző elméleti iskolák képviselői között tudományos párbeszéd folyik.

Mindez, azt hiszem, nem kevés, ha arra gondolunk, hogy a mai magyar közéletben milyen sok területen tombol az intellektuális sokszor igen alacsony párharc, és — jobbik esetben — a különböző irányzatok képviselői egyszerűen nem vesznek tudomást egymásról. Szeretném, ha az egyetemünkön uralkodó türelem és egyetértés eredményesre kisére a magyar közélet más területeire.

Ezen a háttéren rektorra választásom óta az egyetem oktatása és tudományos munkája lényegesen fejlődött, az egyetem tekintélye (amikor jelentkező lejárati kísérletek ellenére) belföldön és külföldön emelkedett. Mindez azonban elsősorban nem az én érdemem, hanem kollégáimé.

— Melyek voltak azokat a váratlan fejlemények, amelyekre nem számított, és amelyek tervei lényegesen megváltoztatására készítették?

— Elődomtól, Csáki Csabától tudtam, hogy az egyetem gazdasági vezetése körül meglehetősen súlyos problémák vannak. Arra azonban nem számítottam, ami rektorságom első tanásválasztásán lezajlott, hogy ti. hirtelen eltávozott Bozay László menedzser, majd Monek Lászlóné gazdasági főigazgató. Motivumaikat tulajdonképpen ma sem értem teljesen. Ezt követően kénytelenek voltak felmondani az ő vezetésük alatt álló, de nagyrészt még Vadász István révén idekerült rendészrészleg szá-

mos tagjának. Nehéz elhessegetni azt a gyanút, hogy az ezt követő sorozatos bombariadók összefüggésben voltak ezekkel a döntésekkel, különös tekintettel arra, hogy a főrendész — elbocsátása után egy idővel — nyilatkozott egy bulvárlapnak, hogy ő meg tudná akadályozni a bombariadókat. Mielőtt rektor voltam, nem hittem volna, hogy ilyen széles körű összefonódás létezik az egyetemen a rektori irodától a gazdasági vezetésen keresztül a rendészekig, sőt feltehetően az 1990 előtti politikai rendőrségig. Akkor néha volt olyan érzésem, hogy ez a nehezen megfogható összefonódott csoport képes lesz térdre kényszeríteni az egyetemet. Nem sikerült, és ez elsősorban a helyükre beugró kollégák áldozatos munkavállalásának és az egyetem egésze szolidaritásának köszönhető. Azt hiszem, hogy most Tóth Tamás gazdasági főigazgatójánál jó kézben van az egyetem gazdasági vezetése.

— Mit csinálna másként, ha újra kezdené első rektori periódusát?

— Nem hiszem, hogy — ha újra kezdeném — bármely alapvető kérdésben másképpen döntenék, apróbb részletkérdésekben természetesen most visszazsanéve okosabban dönthettem volna. Például, ha akkor tudom, hogy a református öregdiákok kifejezett ígéretük ellenére nem hagyják abba az egyetem támadását, nem mentem volna bele abba a gesztusba, hogy két szobát átadunk a Lónyay utcai épületben a Református Gimnázium igazgatóságának. Sok mindent csinálnék azonban jobban, mint tettem az elmúlt időszakban, több időt fordítanék oktatási és tudományos kérdésekre, ezeknek a megservezésére és irányítására az egyetemen. Tehát korántsem vagyok magammal elégedett.

— Mit tart az elmúlt időszak legsúlyosabb személyes vezetői kudarcának?

— A legfájdalmasabb kudarcnak egyes igen tehetséges és jól képzett fiatal kolléga távozását élt meg. Ezek közül a leglátványosabb Fabián Tamás távozása volt, mert a Közgazdaságtudományi Egyetemen nagyon nyersen és szertelenül adta elő indokait. Tisztában vagyok vele, hogy jól kiképzett, nyelvi életben sokkal többet tudnak keresni, tehát bizonyos fókig megérttem őket, ha távoznak, ugyanakkor ez a tendencia — ha fennmarad, sőt erősödik — az egyetemre nézve nagyon veszélyes. Nem sokat tudunk ellene tenni, de azért próbálkozunk. Az elmúlt hetekben például külön fizetésemelést akartunk adni a tanárségdeknek, a Közgazdaságtudományi Tanács azonban ezt elutasította, mert ezáltal az adjunktusi kategóriát hátrányos helyzetbe hozottunk tekintve. Döntésünket azonban fenntartjuk. Ezen túlmenően is igyekeznénk a legjobb fiatalokat utazási, átmeneti külföldi munkavállalási és hazai mellékkereseti lehetőségeit támogatni. Azt hiszem, hogy a tudomány iránt érdeklődő fiatalok számára így hosszú távon érdemes az egyetemen maradni.

(Folytatás a 3. oldalon)

TILTAKOZÁS

1989-ben, amikor nyilvánvalóan vált, hogy Magyarországon demokratikus politikai rendszer fog működni, kollégiumunk felhagyott az addig folytatott aktív politikai tevékenységgel. Azóta csak olyan esetekben foglalunk állást, amikor úgy érezzük, hogy meg kellene állítani az alapelvek kerületét.

Véleményünk szerint a Rádióban nem történt más, mint hogy politikai indokok miatt egy szakma elitjének nagy részét eltávolították munkahelyéről. Az ilyen intézkedések rontják a modernizáció esélyeit és aláássák az ország tekintélyét.

Tiltakozunk az ellen a gátlástalan arrogancia ellen, amely a hatalom megőrzésének érdekében semmilyen eszközt nem tart megengedhetetlennek.

Budapest, 1994. március 8.

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Rajk László Szakkollégiumának Diákbizottsága

Kitüntetések

Széchenyi-díjat kapott március 15-e alkalmából Cseh-Szombathy László, akadémikus, a szociológia tanszék féléves oktatója és Kornai János a Harvard Egyetem egyetemi tanára. Cseh-Szombathy Lászlónak a családszociológia és a demográfia kutatása terén elért kiemelkedő eredményeit, valamint oktatói és tudományos szervezői munkáját ismerték el. Kornai János több évtizedes, nemzetközileg is ismert közgazdasági elméleti munkásságát értékelték a magas kitüntetéssel.
Gratulálunk!

BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

EGYETEMI BARÁTI KÖR

Állítólag úgy van ott a tengerentúl, hogy ha egy társaságban valaki meglátja, hogy a másikon is Harvard-nyakkendő van, akkor már meg is van az összhang közöttük, hisz nyilván mindketten tagjai a harvardisták baráti körének, ami rang, hír, lobby, és kötelez.

A közzg baráti köre itt még nem tart, de biztató kezdetek vannak. Mintegy ötvenezerre tehető azoknak a száma, akik így vagy úgy, diákként, oktatóként vagy dolgozóként valaha kapcsolatba kerültek ezzel az egyetemmel. Logikus, hogy legyen módjuk kapcsolatteremtésre, ha akarják. Mód már van, egyelőre kevesen használják. Az egyetem baráti körének pillanatnyilag 251 tagja van. A baráti kört támogatja a Malév, aminek jóvoltából mindenféle ajándékok is várják az új tagokat. Minden ezredik belépő kétszemélyes repülőjegyet kap, csakúgy, mint az emblémajegyzet nyertes. (A baráti kör ugyanis pályázatot írt ki végleges emblémájának megtervezésére.) Hamarosan megjelenik — szintén a Malév támogatásával — a kör reprezentatív ismertető füzet, abból vélhetően még többen szereznek majd tudomást a létezéséről.

Sok mindenre lehetne használni. Baráti, szakmai összejöveteleken találkozhatnának a szakma idősebb és fiatal képviselői, szerzőpárok, munkatársak, kutatópartnerek találhatnának egymásra, szakmai ismereteket lehetne cserélni.

Szabad a pálya, minden belépni szándékozót vár Gáspár Péter Pál a közgazdasz-továbbképző intézetben, a Köztelek utcai épületben.

Felhívás

érdeklődő diákoknak!

16 főből álló amerikai csoport érkezik az egyetemre a Duquesne Universityről május 22. és 28. között. Először este, azaz május 22-én 19.00 órakor partit szervezünk számukra, ahol magyar diákokkal szeretnénk megismerkedni. (Az előző években rendezett összejövetelek nagyon jól sikerültek.)

Kérem, hogy a részletek megbeszélése céljából, illetve további információért engem keressetek:

Nagy Noémi
ISC-iroda,
főépület 134-es szoba
Tel.: 217-0608

Van, aki sorban áll, van, aki már sorba állít másokat: így vagy úgy egyre több egyetemista kerül kapcsolatba a tőzsdével a kárpótlási jegy-részvény cserék folyamán vagy „csak” egyszerűen spekulánsként. Szinte minden társaságban előbb-utóbb szóba kerülnek a részvényárfolyamok, befektetési tippelések, találgatások a jövőre vonatkozóan. A nagy érdeklődést tükrözte az EVK klub résztvevőinek száma is (akik közül többen már rádiótelefonon szaladgálnak a tőzsdén) Ádám Zsigmond, ill. Korányi G. Tamás előadásán (mindketten spekulánsok).

Talán az időpont, ill. a nevek eltérő ismertsége okozta, hogy a közönség, de főleg a feltett kérdések más-más jellegűek voltak a két beszélgetésen.

A nagy hossz előtt, november 15-én a résztvevők még a spekuláció általánosabb kérdéseiről érdeklődtek és kaptak választ Ádám Zsigmondtól. Milyen információkra kell figyelni pl. ha tőzsdézni kezdünk? A gazdasági napilapok böngészése természetes, de legvalószínűbb belőlük a társaságok hirdetéseit alaposan átolvasni (a tőzsdéi cégekről

szóló cikkek ut. nem minden szubjektivitástól mentesen írónak, lévén írójuk is általában spekulál), néha egészen apróbetűs információkból lehet „pénzt csinálni”. Új kibocsátásnál a kiadott tájékoztató szolgálat hasznos adatokkal: a számok mellett a tulajdonosi struktúra megvizsgálása még talán fontosabb, mert a papír árfolyama nagyarányú öntulajdonlás esetén kiszámíthatatlanul alakítható (pl. a Dunaholding részvényénél, de sokan a Fotextől is emiatt idegenkednek.) A tőzsdéi bevezetés is fontos árfolyam-alakító tényező, a legjobb mutatókkal rendelkező cégek részvényének is alakítható kedvezőtlenül az ára a tőzsdén kívüli kereskedelemben az információk rosszabb hozzáférhetősége miatt. (Ez történt a Buszesz papírokkal és Korányi G.

Tamásnak pl. emiatt vannak fenntartásai a Chinoinnal szemben is.) Nyugati tőzsdére való bevezetés szinte biztos árfolyam-emelkedést jelent.

Kezdő befektetőknek nem árt megjegyezni, hogy brókerkértől, brókercégtől tanácsot nem szabad kérni. Minden rossz szándék feltételezése nélkül: nem ez a feladatuk. Egyébként pedig előfordulhat, hogy a bróker „bent ragadt” egy papírban, amitől vásárlást tanácsolva megpróbál megszabadulni. Ha már eldöntöttük, mit veszünk és megbízást is adtunk a brókercégnél (ez utóbbi kiválasztásánál a megbízási díjért érdemesebb a cég „hírnevéről” ill. brókeréről tájékozódni), a kereskedés befejezése után telefonon érdeklődni kell a teljesítésről, így kisebb az esélye, hogy „átvágják” az

Egyetemi alkotmány születik

Meg akarták szüntetni a posztgraduális kart. A rektor három hétig gyúrta a szabályzat készítőket, hogy változtassanak javaslatukon. Ezeket a „tuti” folyószói információkat Dobák Miklós mesélte, amikor arra kértük, foglalja össze, hogyan készült az új egyetemi szervezeti és működési szabályzat az elmúlt hónapokban. A vezetési és szervezési tanszék vezetőjét bízta meg az egyetem rektorátusa e munka irányításával. Az új SZMSZ tervezete az április 5-i egyetemi tanácsi ülés elé kerül.

— Ha már poénokkal kezdtük, folytassuk is egy vicces megjegyzéssel. Valaki azt mondta, hogy azért kellett rátok bízni az SZMSZ elkészítését, mert ezzel ki lehet fogni a szervezet tanszék vezetőjéből, melynek tagjai kemény kritikáikról ismertek az egyetemen: Ha ti írjátok az egyetemi tanácsi előterjesztést, nem fogtok beleszólni. Mit szólsz ehhez?

— Ez a kombináció viccnek tényleg jó. Ha azonban komolyra fordítjuk a szót, azt kell mondanom, ilyen rosszdindulatot nem tételezek fel az egyetem egyetlen vezetőjéről sem. Elég logikus indoka a mi közreműködésünknek, hogy egy csomó vállalat szervezeti és működési rendjének kialakításában vettünk és veszünk részt. Ez a szakértői munkánk része.

— Na de mégis, azért csak kibaltáznak éreztet, hogy egy ilyen nagy munkát varrnak a tanszék nyakába, nem?

— Nem, nem igazán. Igaz, hogy sokat kellett dolgoznunk ezen a feladaton, de úgy vélem, nem árt, ha ha az egyetemnek van egy jó szervezeti és működési szabályzata. Amikor hozzákezdünk a munkához kiderült, hogy teljesen rendezet-

— Kik készítették végül is az új SZMSZ-t, és milyen alapanyagokat használtak?

— Az egyetem vezetése egy háromtagú operatív bizottságot kért fel az új SZMSZ elkészítésének megszervezésére. Ennek Balás-házi Mária a jogi tanszékéről, illetve Marosi Miklós, tanszéki kollégám és én voltunk a tagjai. Mi alakítottuk ki a szabályzatalkotás tervét, munkamódszerét. Ebben a testületben és az egész munka során egyébként Marosi Miklós vállalta a legnagyobb terheket. Az ő gyakorlati tapasztalata, felkészültsége nélkül nem készültünk volna el határidőre.

A részletek kidolgozásában a tanszék munkatársait vontuk be, a különböző ké-

szültségi fokú anyagainkat pedig az érintett tanszéki, kari, egyetemi vezetőkkel tárgyaltuk meg. Alapanyagainkat a nagy nehezen előkerített korábbi szabályzatok, 8-10 figyelembe veendő törvény és jogszabály, néhány magyar egyetem (például a veszprémi és a debreceni) nemrég elkészült szervezeti és működési szabályzata, valamint 8-10 angol, német és egyesült államokbeli egyetem SZMSZ-e képezték. (Ez utóbbiak közül talán a Harvard Egyetem a leghíresebb.)

— Ez a kombináció viccnek tényleg jó. Ha azonban komolyra fordítjuk a szót, azt kell mondanom, ilyen rosszdindulatot nem tételezek fel az egyetem egyetlen vezetőjéről sem. Elég logikus indoka a mi közreműködésünknek, hogy egy csomó vállalat szervezeti és működési rendjének kialakításában vettünk és veszünk részt. Ez a szakértői munkánk része.

— Kik készítették végül is az új SZMSZ-t, és milyen alapanyagokat használtak?

A szabályzatalkotás módját illetően el kellett döntönnünk valmit: Felvállal-

juk-e, hogy egy nagyon konkrét, határozott javaslatot teszünk le az asztalra vagy nyitva hagyjuk azokat a kérdéseket, amelyek szabályozása sokféleképpen megoldható. Az első esetben talán hatékonyabban tudunk volna dolgozni, megspórolhattuk volna a folyamatos egyeztetéseket a vitatható kérdések tisztázására, de ekkor nekünk kellett volna meghatározni minden hatáskört, feladatkört, a finanszírozási, pénzelosztási szabályokat és a többit, amivel így vagy úgy állást foglaltunk volna az ezekben ütköző nézetek, érdekek valamelyike mellett. Ezt nem vállaltuk. Ezzel szemben a sok véleménycserét igénylő, de minden érdekelt akaratát figyelembe vevő, második módszerre voksoltunk.

— Az utóbbi időben többször érintett nyilvános felszólalásaid során, hogy az általatok elképzelt, elővezetett szabályzat egyetemi alkotmány jellegű lesz. Mit kell ezalatt érteni?

— Ez a szabályzatalkotási filozófia, amit elfogadtunk. Eszerint egy minél stabilabb keretszabályzat akarunk létrehozni, amely a törvények szabta kereteken belül a lehető legteljesebb egyetemi autonómiát, az ésszerűség határain belül pedig a lehető legnagyobb kari, tanszéki autonómiát biztosítja. Egy ilyen szabályzat nem lehet terjedős nem végezheti el a részterületek szabályozását. Ezért dolgoztunk velünk párhuzamosan számos bizottság az egyetemen, amelyek megalkották vagy megalkotják a leltári szabályzattól kezdve a kutatások vagy a vizsgázás rendjén át a habilitációk nemrég elfogadott szabályozásáig a részterületek szabályzatait. Ezekre az SZMSZ egy-egy mondatával utal. (Természetesen az egyes bizottságok és mi, egyeztetettük a javaslatainkat, hogy a készülő anyagok ne tartalmazzanak egymással ütköző rendelkezéseket.) Ennek megfelelően például a könyvtár vagy a gazdasági igazgatóság működési rendjét e szervezeti egységek kis SZMSZ-ei szabályozták meg — ezt fogja majd tartalmazni az elképzelésünk szerinti új egyetemi és működési szabályzat. A GI és a központi könyvtár esetén persze azért még azt is tisztázni fogja, hogy ezek vezetői hol helyezkedjenek el az egyetemi vezetők hierarchiájában.

— Apropó, informális kapcsolatok. Figyelembe tudtátok venni a Közzg — szerintem pozitív, a konszenzusos döntéshozatalt elősegítő — informális döntési mechanizmusait?

— Ezzel kapcsolatban legfeljebb arra törekedhettünk, hogy olyan szabályzatot alkossunk, ami nem oltja ki az informális egyeztetések pozitív hatásait. Ami tehát

— Melyek azok a rész kérdések, amelyekben a legnagyobb vitára számíthat?

— Az egyik ilyen minden biznnyal az a javaslatunk lesz, hogy az egyetemi tanácsban a karok az általuk oktatott hallgatók létszámának arányában képviseltessék magukat. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi egyenlő reprezentáció helyett a gazdasági kar körülbelül másfélszeres fölényben lenne a másik két karral szemben. Felvetjük azt a lehetőséget is, hogy az ET tagjainak egyharmada maradjon diák, de a tanári kétharmad oly módon bomoljon meg, hogy az oktató tagok egyik fele az egyetem docenseit, egyetemi tanárait, másik fele pedig a tanársegédeket, adjunktusokat képviselje. Ezek az elképzelések kombinálódnak is: például ha a hallgatóknak lenne mondjuk 7 képviselőjük, akkor abban az egyes karok vagy akár a Ph.D.-diákok is létszámarányuknak megfelelően képviseltethetnék magukat, a karokat, ez esetben mondjuk 6:4:4 arányban képviselő oktatók pedig fifti-fifti arányban reprezentálnák a karuk vezetőit, illetve alacsonyabb beosztású oktatóit. További idekapcsol-

— Mi a menürendje a szervezeti és működési szabályzat elfogadásának?

— A napokban véleményeztetjük a dékánokkal javaslatunkat. Azok a kérdések, amelyekben vita alakul ki a részt vevő felek között, március végén vezetői értekezlet elé kerülnek. Az április 5-i egyetemi tanácsi

Volt egy további oka is annak, hogy keretszabályzat megalkotása mellett döntötünk. Egy stabil egyetemi alkotmánnyal a szabályozás szintjén is kizárhatjuk azt, hogy a politikai széljárás, a kormányváltások négyévenként átalakítsák az egyetem belső szerkezetét, felépítését, működési rendjét. Végül ezeken túl figyelembe kell venni azt is, hogy egy felsőoktatási intézmény mindennapi életét nem lehet olyan merev, formalizált keretek közé szorítani, mint egy ipari szervezetét. A tanárvezetők vagy a befolyásos professzorok hatalma mindig túlnő hatáskörükön, illetve egyetemi polgári jogaikon, ami az itt oktatók, kutatók személyes, informális kapcsolatain keresztül érvényesül. Nem valószínű például, hogy egy dékán figyelmen kívül hagyja döntései során annak a professzornak az érdekeit, aki ugyan az egyetemen, a karrán csak mezei oktató, de ugyanakkor néhány keresetlen szóval a tudományos minősítő bizottság előtt keresztbe tehet az illető dékán nagydoktorrá válásának. Mindazonáltal egy stabil belső alkotmány megnehezíti, hogy az ilyen kiküszöbölhetetlen belső érdekösszefonódások, illetve a külső politikai környezet változásai számottevően eltérítsék az egyetemet öntörvényű fejlődésének irányától.

— Ezzel kapcsolatban legfeljebb arra törekedhettünk, hogy olyan szabályzatot alkossunk, ami nem oltja ki az informális egyeztetések pozitív hatásait. Ami tehát

— Melyek azok a rész kérdések, amelyekben a legnagyobb vitára számíthat?

— Az egyik ilyen minden biznnyal az a javaslatunk lesz, hogy az egyetemi tanácsban a karok az általuk oktatott hallgatók létszámának arányában képviseltessék magukat. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi egyenlő reprezentáció helyett a gazdasági kar körülbelül másfélszeres fölényben lenne a másik két karral szemben. Felvetjük azt a lehetőséget is, hogy az ET tagjainak egyharmada maradjon diák, de a tanári kétharmad oly módon bomoljon meg, hogy az oktató tagok egyik fele az egyetem docenseit, egyetemi tanárait, másik fele pedig a tanársegédeket, adjunktusokat képviselje. Ezek az elképzelések kombinálódnak is: például ha a hallgatóknak lenne mondjuk 7 képviselőjük, akkor abban az egyes karok vagy akár a Ph.D.-diákok is létszámarányuknak megfelelően képviseltethetnék magukat, a karokat, ez esetben mondjuk 6:4:4 arányban képviselő oktatók pedig fifti-fifti arányban reprezentálnák a karuk vezetőit, illetve alacsonyabb beosztású oktatóit. További idekapcsol-

Igen nagy vitát kavarhat a karok, tanszékek anyagi önállóságának kérdése, az egyetemi erőforrások elosztásának rendje a szervezeti egységek között. Úgy véljük, az egyetemi tanácsnak kellene elfogadnia az egyes karok pénzkereteit, amelyek felhasználásáról azután azok szabadon dönthetnének.

Fölsorolhatnék még ezeken túl, sok apróbb vitapontot is. Így például azt, hogy mi legyen a kisdoktorral, amiről nagyon lazán rendelkez a felsőoktatási törvény? Vagy mi legyen az adminisztratív, finanszírozási stáusa az egyre szaporodó kutatócsoportoknak, központoknak? Vagy milyen szerepe legyen a professzorok testületének, hogyan illeszkedjenek az egyetem rendjébe a magántanári, professzor emeritusi pozíciók, amelyek a törvény értelmében létesíthetők a felsőoktatási intézményekben?

K. S.

Katka

„A tudományos sokszínűség érvényesül”

(Folytatás az 1. oldalról)

— Milyen főbb döntések meghozatalára számíthatnak az egyetem oktatói, dolgozói és hallgatói a közeljövőben, illetve hosszabb távon?

— A legfontosabb közeljövőbeni döntésnek a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadását tartom. A Dobák Miklós vezetésével dolgozó munkacsoport (Marosi Miklós, Szalai László és mások) igen alapos munkát végzett, jó tervezetet dolgozott ki, világosan kiemelte a fő kérdéseket és a szabályozási alternatívákat. Ezt kell most az egyetem különböző fórumain, végül az egyetemi tanácsban megvitatni és elfogadni. Nagyon lényeges, hogy jó szabályzatot fogadjunk el, mert az valószínűleg korszakgát után is még sok évig fogja az egyetem működését és életét meghatározni.

Nagyon remélem, hogy nem kell a közeljövőben elcsúsztatni a döntést a tandíjak bevezetéséről. Több fórumon és szinten képviseltem azt az álláspontot, hogy a nappali hallgatók tandíjfizetését akkor lehet bevezetni, ha megvalósulnak a korábbi Kupa—Andrásfalvy—OFÉSZ megegyezés feltételei, elsősorban a hallgatói hitel.

— Milyen külföldi kapcsolatépítések tervez a következő években?

— Amikor rektor lettem, a külkapcsolatok területén — azok általános fejlesztése mellett — azt a célt tűztem ki, hogy a korábban történeti okok miatt elsősorban amerikai és angol irányú külkapcsolatok mellett kiépítsem a kontinentális európai (német—francia—osztrák—olasz—svájci) kapcsolatokat. Bizonyos előrelépést sikerült elérni. A következő években szeretném újraélníteni a szomszédos kelet-közép-európai országokkal való kapcsolatokat. Nagyon örülök, hogy a következő napokban meglátogat a pozsonyi Közgazdaságtudományi Egyetem új rektora, hogy együttműködésünkről tanácskozzunk. Szeretném az idegen nyelven történő oktatást erősen továbbfejleszteni.

— Az elmúlt időszak egyik legnagyobb eseménye, hogy heroikus ellenállással sikerült megőrizni a

Kinizsi utcai oktatási épületet. Abban bízik-e, hogy ez így marad, vagy az egyházzal való kenyértörésre számít?

— Azt hiszem, a heroikus jelző eltűnt. Csupán azt tettem, hogy először ragaszkodtam a megadható helyettesítő épülethez, és ezt az álláspontomat sikerült elfogadtatnom az illetékes kormánybizottsággal, amelyet Lukács Miklós államtitkár vezet, és amelynek tagjai a református egyház püspökei. Elvben tehát világos a helyzet: akkor fogjuk a Lónyai utcai épületet az egyháznak átadni, amikor megfelelő helyettesítő épületet kapunk, úgyhogy az egyetemi oktatás ne szenvedjen semmilyen akadályoztatást. Tekintettel arra, hogy az említett kormánybizottság második döntése után a református öregdiákok még Antall József miniszterelnök úrhoz fordultak és kérték az épület visszaadását (válaszlevegében a miniszterelnök úr ugyanúgy foglalt állást, mint a kormánybizottság), nem látom teljesen kizártnak, hogy újabb hasonló kísérletekre kerül sor a jövőben új kormányoknál, miniszterelnököknél, minisztereknek. Annak sem lehet elejét venni, hogy időről időre a napisajtóban az egyetemet és engem támadó becsületsértő írások jelenjenek meg. Igyekszem megakasztani rábeszélni, hogy ezeket a becsületsértéseket viszonozzam, ezt ajánlom az egyetem minden polgárának, még akkor is, ha ez olykor nekem is igen nehezemre esik.

— A felsőoktatás évek óta komoly anyagi gondokkal küzd. Mit vár ebből a szempontból a következő politikai kurzustól?

— A súlyos anyagi gondok vitathatatlanok. Megnyilvánulnak a tanárok, különösképpen a fiatal tanárok alacsony jövedelmétől az illemhelyek takarításának hiányosságáig minden területen. Néhanyszor egészen megalázó helyzetbe kerülünk. Például a múlt nyáron, amikor Göncz Árpád köztársasági elnök úr egyetemünkön járt és megkért, hogy mutassak neki egy mellékhelyiséget, komoly zavarban vol-

tam, hogy hol találom egy viszonylag jó levegőjű és WC-papírral felszerelt helyiséget. Ugyanakkor idelátogató külföldi szakértők, legutóbb egy OECD-csoport tagjai úgy ítélik meg, hogy hazánkban a felsőoktatásra fordított állami költségvetési támogatás a GDP-hez viszonyítva nem alacsony, ezért nem hiszem, hogy bármilyen kormány sokkal többet tudna rövid távon a felsőoktatás támogatására fordítani. A gazdasági növekedés beindulásával azonban lassan javulni fog az állami költségvetési helyzet. Előrelépést hozhat a normatív finanszírozás bevezetése is. Ezenkívül igyekeznünk kell a nem állami forrásból származó források bővítésére.

— Kikre számít a vezetés a következő években? Milyen helyzetű munkatársakat keres? Kiket kér fel rektorhelyettesnek? Mi lesz a munkamegosztás az egyetem legfelsőbb vezetői között?

— Nagyjából-egészéből a jelenlegi vezetőtársakkal való együttműködést szeretném a következő három évben is. Minden dékánnal és igazgatóval nagyon meg vagyok elégedve, mindannyian nagy alázatossággal és nagyon hatékonyan vezetik a rájuk bízott területet. Külön szeretném kiemelni Veress József rektorhelyettes kollégámmal való igen jó együttműködést. Nemcsak azért, mert igen sok munkát vállalt — némelykor talán önkorai ellenére is —, hanem azért is, mert sok olyan területen vannak nagyon alapos ismeretei, amelyet én sokkal kevésbé látok el. Így jobban ismeri az egyetemet, hiszen nálam sokkal hosszabb ideje egyetemi polgár. Továbbá sokkal jobban ismeri a hazai közigazgatás-társadalmat. Ezért sok munkaterületen pótolhatatlan. Azt hiszem, hogy ésszerű munkamegosztás is alakult ki közöttünk.

Az 1990—1991-es reformbizottságok javasolták, hogy az egyetemnek csak egy rektorhelyettese legyen. Ebben a tanévben megpróbáltunk ebben a felállásban dolgozni. Megkérdeztük a tanácsot, hogy ez mindkettőnknek jelentékeny átláthatást okoz. Ezért gondoltuk azt, hogy egy második rektorhelyettesre is szükség lenne. Erre a pozícióra Mészáros Tamás elfogadtatni. Természetesen az egyetemi tanár is pályázhat a pozícióra. A három munkamegosztást még csak körvonalaztuk, majd a kinevezés megtörténte után beszéljük meg újra a feladatok pontos elosztását.

A kérdéseket feltette:

Molnár Gabriella

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

1994 szeptemberétől a pályakezdő diplomások számára a TUNGSRAM RT. ismét meghirdeti

a GENERAL ELECTRIC Co. szisztémája szerint már Magyarországon is hagyományossá vált

VEZETŐKÉPZŐ PROGRAMJAIT:

MANUFACTURING MANAGER PROGRAM (MPP),
EDISON ENGINEERING PROGRAM (EEP),
HUMAN RESOURCES MANAGEMENT PROGRAM (HRMP),
INFORMATION MANAGEMENT LEADERSHIP PROGRAM (IMLP),
FINANCIAL MANAGER PROGRAM (FMP).

A programok résztvevői a 2—2,5 év alatt rotációs rendszerben megismerik az adott területet, szakmájukat és egy multinacionális vállalat által sikeresen használt legmodernebb vezetői és szervezési megoldásokat. Néhány hónapos feladatokat kell megoldaniuk megfelelő konzulensek segítségével. Ezt egészítik ki a folyamatos szakmai és vezetési készségeket fejlesztő képzések, tanfolyamok, melyeket Magyarországon kívül a GE európai és amerikai központjai szerveznek.

E programokról kerülnek ki a GE 12 üzletágának világhozmókat dolgozó vezetői.

A hagyományos programjaink mellett az igényeknek megfelelően a gépjármű és a logisztika területén is indítunk vezetőképző programot.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

- felsőfokú tanulmányok során kiemelkedő eredmények,
- megfelelő kapcsolatteremtő és kommunikációs készség,
- teamegkötés való alkalmasság,
- vezetői képességek,
- biztos angol nyelvtudás.

A programokról és a pályázati feltételekről a következő helyeken érdeklődhet:

a diák szervezeteknél, illetve az alábbi címen:
Tarnai Dezső
TUNGSRAM RT.
munkaerő-fejlesztés és -ellátás
1340 Budapest IV., Váci út 77. Tel.: 169-2368.

Várjuk a jelentkezéseket magyar és angol szakmai önéletrajzzal, melyek beküldési határideje április 30.

A választási kampány időszakában a korábbiakhoz képest sokkal szembeszökőbb, hogy egyes politikusok egyes kijelentései és a valóság között szinte semmi kapcsolat nincs. Még zavaróbb, hogy ki-ki nemcsak a tőle távolabb álló pártok és politikai körökben fedezheti fel a valótlan kijelentéseket sokaságát, hanem az általa kedvelt vagy kevésbé rossznak vélték között is. E negatív élmények erősítik a politikától való elfordulást, a politika és a politikusok lenézését, mondhatnánk: Ezeket mi nem várdhatunk semmit, ezek is csak olyanok, mint a korábbiak.

Valóban ilyen rossz lenne a helyzet? Tényleg nem lehet semmit felhozni a politikusok mentségére? Talán lehet, és nem is keveset. Próbáljuk meg — legalább vázlatosan — feltárni, vajon mennyiben kell a rendszerben keresni a hibát, és mennyiben van baj magunkkal a politikusokkal.

1. A versengő demokrácia igényeire készíti a politikust. Ha egyszer az ellenfelek egyike kijelentett valamit, ami nem feltétlenül tartható, ám tarthatatlansága nem nyilvánvaló, akkor a mértéktartóbb személyiségek is fel kell hogy vegyék a versenyt, a tisztességtelen előnyserzés megakadályozása érdekében. Ha a másik kezdte a hazudozást, az erkölcsi szempontból felmentést jelenthet sokak számára.

2. A politikus nem hazudik, csak állít. Ebből a szempontból a politikusokat elmarasztalók sem különbek a megbíráltaknál. Vajon mivel nem fordult még elő, hogy egy szorult helyzetből valami ártatlannak és könnyen felejtetőnek vélt állítást próbálta kivágni magát? „Az élel a gyönyörű hazugságok láncolata” — mondja Szindbád.

3. A politikus nem hazudik, csak nagyot mond. A kísértés megint csak a közönség hiúságából táplálko-

Miért hazudnak a politikusok?

zik: vajon nem szeretjük-e jobban, aki öt év alatt visz be bennünket az Európai Unióba, és nem tíz év alatt, vagy aki egyszámjegyű inflációt ígér, és nemcsak a jelenlegi szint stabilizálását? A politikai gyakorlat maga sem tudja, hogy amit állít, igaz-e vagy sem, lehetséges-e vagy sem. Sokszor kell összemérnie összemérhetetlen minőségeket: „történelmünk legszörnyebb időszakává” nyilvánítani valamit, vagy kijelenteni, hogy „hazánk sohasem volt még ennyire fohogetlen”. Az efféle kijelentéseknek jóindulattal az értelmezhetőségét, kellő szigorúsággal pedig az igazságtartalmát tekintjük problematikusnak.

4. A politikusnak következetes kell látszania, még ha igazak is nem is az. Nem forgolódhat, mint a szélkakas. Korábbi tévedés vagy föllentés beismerése hiba lehet, a gyengeség vagy bizonytalanság jele, különösen, ha kevés idő telt el a két ellentétes értelmű kijelentés között. Ilyenkor nincs más kiút, egyre nagyobb és nagyobb hazugsággal kell leplezni a korábbi botlásokat — egészen a bukásig.

5. A politikusnak újszerűnek kell látszania; eredeti helyzetre újszerű megoldásokat kell kínálnia. „A politika nem is tudomány, hanem művészet” — vélik sokan, s ha az epigonokat a művészetekben nem tisztelték, miért szeretnénk őket a politikában? Ötleteket lopni lehet, de ezt le kell tagadni. A régi portéka azonban nem újul meg attól, hogy régi címjéjét újjal cserélik fel. A Balcerovicz-vagy a Kupa-program eseté-

ben például előbb-utóbb mindenki számára világos kellett hogy legyen, hogy itt nem a helyi pénzügyminiszterek zsenialitásáról, hanem a világszerte alkalmazott világbanki és IMF-programok mentőszerepéről van szó. Valószínűleg ez lesz a helyzet egy majdani Soós-, Békesi-, Urbán-, Szabó- vagy akár Rabár-programokkal is.

6. A politikus integráló funkcióval bír, míg a szaktudományosan kimutatható igazságok egyes részterületek érvényesek. A területen nem alkalmazható igazság tehát nem alkalmazható egy politikai pozícióban, még oly szakminiszter (például pénzügyminiszter) esetében sem. E szempontból tehát a szakértői kormány elgondolása is önleltmondás. A politikus szükségképpen más mond és képvisel, mint ami racionálisnak tekinthető igazságnak számít.

7. Sok esetben — különösen a jövőre vonatkozó állítások esetében — egyszerűen nem bizonyítható, hogy mi igaz és mi nem, így van ez a „mi lett volna, ha?” kezdetű találgatásokkal, melyek értelmességével a társadalomtudosság tisztában van, ám a politikában rendszeresen előjönnek. A „bezzeg, ha mi csinálhattuk volna” kezdetű megnyilatkozások időnként egészen gátlástalan nyilatkozatoknak nyitnak teret.

8. A messziről jött ember azt mond, amit akar. A politikusok döntő többsége az állampolgárok átlagánál sokkal tájékozottabb, világlátott ember. E világlátott-

sággal vissza lehet élni, ha például egy olyan gazdaságpolitikai receptet kívánunk alkalmazni, amelynek arnyoldalai másutt már megmutatkoztak. Ezeket az arnyoldalat könnyen le lehet tagadni, ha a közvélemény tájékozatlan, ez pedig a mi esetünkben sokszorosan biztosítva van, például azáltal, hogy a televízió világpolitikai magazinja számára az utóbbi években a Kárpát-medence jelentette a világot.

9. A hazugságnak funkciója lehet, még akkor is, ha már másnap visszavonják. Ez a taktikai haszonszám. Amikor a szándékos megtévesztés pillanatnyi vagy rövid távú hatása sokkal nagyobb, mint az igazság későbbi beismeréséből származó erkölcsi kár. A kabátlopási ügyek számtalan változatát lehetne itt felsorolni, ami különösen azok esetében lehet hatékony eszköz, akik a főbb tömegkommunikációs csatornák fölött is rendelkeznek.

10. A hazugságok szintjén a dolgoknak egyszerűen több olvasata van. Az emberek közötti ideológiai különbségek a jelenségek más-más értelmezését és értékelését teszik lehetővé. Érdekes és egyben sajnálatos, hogy az alternatív értelmezési lehetőségek elvitatása nálunk — a nyugati demokráciákkal szemben — polgárjogot nyert. A sajtóban megnyilatkozó — újságírók és társadalomtudósok — bíráló szava fontos kell hogy legyen, de nem tekinthető egészségesnek, ha a politikusok szükségét érzik, hogy a nekik nem tetsző kritikákra és kritikuskokra lecsapjanak, őket nyilvánítsanak ki, feljelentés. Az ilyen jellegű „vita”, mely a másik fél véleményének létjogosultságát vonja kétségbe, legitimitását tagadja el, maga is valótlant állít, amennyiben kizárólagossá kívánja tenni a dolgok egyfajta értelmezését.

Andor László

Mi történik 2600 lakásban?

A magyar háztartáspanel legújabb adatai

Második szakaszát zárta a magyar háztartásokat 1991 óta vizsgáló kutatás. Hogy mi történik 2600 lakásban 5770 emberrel éveken át, az legalább valamelyest tájékoztat arról, hogy él a nép, a magyar, a dolgozó. A magyar háztartáspanel a BKE szociológia tanszékének és a Társadalomkutatási Informatikai Egyesülésnek a közös kutatása az Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA) pénzén. A kutatást Tóth István György vezeti, munkatársai többek között Kolosi Tamás, valamint az egyetemről Lengyel György, Tóth István János, Nagy Gyula, Andorka Rudolf, Spéder Zsolt.

Az alábbi szemelvények a most megjelent műhelytanulmányból valók:

„1992–93-ban sok tekintetben a rendszerváltás során már korábban elkezdődött tendenciák folytatódtak. Tovább csökkent az aktív keresők és nőtt a munkanélküliek száma, dinamikusan haladt előre a magánszektor térnyerése. A reáljövedelmek tovább csökkentek és igen nagy mértékben nőtt a szegények száma. Ugyanakkor új jelenségeként értékelhető, hogy

megállt a középrétegek relatív süllyedése,

inkább a felső és részben a legszegényebb rétegek relatív jövedelmi pozíciója romlott. Megállt a jövedelmek differenciálódásának folyamata... A keresők a népességnek csak egyharmadát teszik ki. Mindebből következően jól-lehet súlyos probléma a munkanélküliség és annak növekedése, azt kell látnunk, hogy az eltartottak és a nyugdíjasok létszámnövekedése nemzetgazdasági szinten nagyobb terhet jelent, mint a munkanélküliség növekedése... A foglalkoztatottak foglalkozási szerkezetében egy év alatt nem történtek statisztikailag szignifikáns változások. A fizikai dolgozók aránya 55 százalék, akiknek közel fele szakképzett. A szellemi dolgozókon belül enyhén nőtt a beosztottak, és csökkent a vezetők aránya...

A családok közel 490 000 forint bevallott éves jövedelemmel rendelkeztek... A kereső foglalkoztatottak főmunkahelyi jövedelmei lényegében az inflációnak megfelelően növekedtek... Adataink szerint a háztartások 53 százalékaiban a nettó jövedelememelkedés nem érte el a fogyasztói árak emelkedését. Ez valamivel

nagyobb életszínvonal-romlást mutat, mint egy évvel korábban,

amikor ez az adat 50 százalék alatt volt. Ugyanakkor az adatok arra mutatnak, hogy az utóbbi egy évben valamelyest csökkentek a jövedelmi egyenlőtlenségek.

Mindebből úgy tűnik, hogy a legutóbbi egy évben megállt az a hosszabb idő óta tartó folyamat, hogy a jövedelmek differenciálódása, a gazdagok gazdagabbá válása és a középrétegek relatív lecsúszása mellett valósult meg... Az elmúlt egy évben a jövedelmi egyenlőtlenségek valamelyest csökkentek, és inkább a magasabb jövedelmű csoportok (a felső harminc százalék) relatív pozíciója romlott. Természetesen az adatok bizonytalanságából adódóan ebből egyelőre nem lehet túlságosan messzeszenő következtetéseket levonni, de mindenesetre úgy tűnik, hogy a rendszerváltásnak a jövedelemelosztásra gyakorolt radikális hatása után 1992/1993-ban inkább a stabilizálódás jelei mutatkoznak... Jelenleg a népesség 25-35 százaléka él a KSH által számított létminimum értéke alatt, s a növekedés 1989 óta mintegy háromszoros, az elmúlt egy évben közel 50 százalékos... Az élelmiszerárak emelkedése lényegesen meghaladja a fogyasztói árak emelkedését, és ennek megfelelően — mivel a fogyasztási arányokat nem korrigálták — a létminimum értéke lényegesen gyorsabban növekszik, mint a fogyasztói árindex... A keresők összes nettó személyi jövedelme egy év alatt 27 százalékkal nőtt. Ugyanebben az időszakban (tehát 1992 és 1993 márciusa között) a fogyasztói árak 23 százalékkal emelkedtek, tehát a személyi jövedelmek reálértéke egy év alatt mintegy 4 százalékponttal nőtt. Mivel az előző egy évben nagyjából ugyanilyen mértékű volt a személyi jövedelmek reálértékének csökkenése, azt mondhatjuk, hogy

a személyi jövedelmek reálértékben 1993 márciusára elértek a két évvel korábbi szintet.

Ugyanakkor az alkalmazottak jövedelememelkedése az inflációt sem érte el, a nyugdíjasoké éppen megfelelt az inflációnak...

Az egyes gazdasági szektorok között továbbra is fennáll a 20 százalékos jövedelemkülönbség a magánszektor javára... A keresőkön (tehát a gyeden lévő kivételével számolt foglalkoztatottakon) belül a felső és alsó decilis jövedelemkülönbsége 8,4-ről 7,3-ra csökkent...

1993-ban a háztartások 7,8 százaléka jelezte, hogy nem rendelkezik megtakarítással. A háztartások átlagos megtakarítása közel 21 százalékkal volt nagyobb 1993 áprilisában a megelőző évhez képest (az átlagos megtakarítás 86 809 forintól 104 954 forintra nőtt). Ez alatta maradt az időszak inflációjának (23,6 százalék), azaz a háztartásonkénti átlagos megtakarítás állománya reálértékben közel három százalékkal csökkent...

A válaszadók 44 százaléka foglalkoztatott és 8 százaléka munkanélküli, a munkanélküliség rátája pedig 16,1 százalék...

Életkor szerint vizsgálva azt láthatjuk, hogy

a magas munkanélküliség a fiatalabb korcsoportokra jellemző:

kiugróan magas a tizenévesek munkanélküliségi rátája (49 százalék) és a 20–29 éveseké is meghaladja az átlagot... a 8 osztállynál kevesebbet végzetek és a felsőfokú végzettségük munkanélküliségi rátája között több, mint tízszeres a különbség... A cigányok munkanélküliségi rátája meghaladja az 50 százalékot, csaknem négyszer olyan magas, mint a nem cigány származásúaké...

A munkanélküliek átlagosan 52 hete, azaz egy éve keresnek munkát, a fél éven túl munkanélküliek aránya 66, az egy éven túl munkanélkülieké 44 százalék. 1992 óta a mintában nemcsak a munkanélküliség színvonala, hanem a munkanélküliség időtartama is lényegesen emelkedett... A férfiakra nemcsak a magasabb munkanélküliségi ráta jellemző, hanem átlagosan hosszabb ideje munkanélküliek, mint a nők, és nagyobb közöttük a tartós munkanélküliek aránya is... Az 1992-es munkanélküliek csupán 27 százaléka talált munkát 1993-ra. Ilyen alacsony volt a valószínűsége annak hogy valaki, aki 1992-ben munkanélküli volt, 1993-ra elhelyezkedjen...

Nagyon durva becsléssel azt lehet mondani, hogy 1991 tavaszán a népességnek mintegy 15 százaléka, 1992 tavaszán 20–25 százaléka, 1993 tavaszán 25–30 százaléka élt a létminimum alatti jövedelemből... Az öttagú háztartásokban a szegénység aránya nagyobb a kétötödösénél... Már az egygyermekes háztartásokban is az átlag fölötti a szegénység előfordulása, a három- és több gyermekes háztartások között pedig 50 százaléknál több tartozik a legszegényebb közelítésbe...

A gyermekek között minden más életkori csoportnál sokkal nagyobb a szegények aránya.

Feltűnik a fiatal felnőttek — a családalapítási életkorúak — átlagosnál lényegesen nagyobb szegénység aránya. Az időskorúak között viszont az átlagosnál lényegesen kevesebb a szegény... a legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzetek között közel minden harmadik szegény, a felsőfokú diplomával rendelkezők közül csak minden 25-ik személy... Az öregségi és özvegyi nyugdíjasok között a szegények aránya 1992 óta csökkent. Ugyanakkor az átlagosnál jóval magasabb a szegények aránya a rokkantnyugdíjasok, a gyermekgondozási segélyben vagy díjban részesülők, a munkanélküliek és különösképpen a háztartásbeliek és egyéb eltartottak között... A szegényeknek közel a fele nem tartósan szegény... a szegényedés oka sok esetben egy gyermek születése a családban... Összességében a magyar társadalom körülbelül egyharmadának volt személyes tapasztalata a szegénységről 1991-ben és 1993-ban, de csak körülbelül egyhatedrész volt tartósan szegény...

Meglepetést okozhat az 1993. évi adatfelvételnek az az eredménye, hogy az 55 éves és idősebb korcsoportokban az 1992-ben szegényeknek több mint a fele kiemelkedett a szegénységből 1993-ra, és a kiemelkedők száma nagyobb volt, mint a szegénységbe lesüllyedők száma. További finomabb elemzéseket igényel annak meghatározása, hogy a szegénységből kiemelkedő idős emberek minek köszönhetőek helyzetük kedvező alakulását. Az eddig megállapított eredmények azonban mindenképpen megkérdőjelezzik az idős emberek tömeges és nagyméretű elszegényedéséről szóló közkeletű hiedelmet...

A cigány népesség többsége (63,2 százalék) mindkét évben szegény volt. 1993-ban csak nagyon kevesüknek (3,7 százalék) sikerült kilépni a szegénységből. Ezzel egy időben átlag feletti (16,6 százalék) közöttük a szegénységbe belépők aránya. Tehát a cigányok döntő többségét (83,5 százalék) érinti a szegénység, ők a szegénységbe zárt népesség masszív csoportját képezik.

Közkeletűnek mondhatjuk azt a hiedelmet is, hogy a szegénység egyik fő oka a munkanélküliség, és hogy a szegénységbe való lesüllyedés egyik fő oka a munkanélküliség válság. A részletezett adatok korántsem támasztják alá egyértelműen ezt a hiedelmet... A munkanélküliség és munkanélküliség válság nem annyira oka a szegénységnek, mint inkább a munkanélküliség fokozottan veszélyezteteti azokat, akik már amúgy is szegények...

A háztartásoknak kb. 1/5-e komfort nélküli lakásban lakik, ugyanakkor a lakásállományok a fele valamelyik szempontból elavultnak tekinthető... Az átlagos lakásnagyság 74,5 nm, átlagos háztartásnagyság pedig 2,8 fő. Az egy főre jutó lakás-alapterület 32 nm, és az egy szobára jutó személyek száma pedig 1,4 fő, ami a laksűrűség tekintetében nagyon elfogadható átlagot jelent...

Az alacsony jövedelmű csoportok számára a lakáshoz jutás, a vizsgált mutató alapján, négyszer akkora terhet jelent, mint a magas jövedelmű csoportok számá-

De jól is megy nekem!

Kérem szépen, én nagyon örültem, mikor megtudtam, hogy mégis lesz „jutalom”, még akkor is, ha nem pénz formájában, hanem ruhapénzként. Az se szegte keavem, hogy végül is nem a havi bruttó, hanem csak a nettó fizetésemért (bár máig sem tudom, kinek volt ebből haszna, mert a munkaruhaköltség így nem adóköteles. Mind-egy, velem ezt is leadóztatták anélkül, hogy megkérdezték volna, akarom-e a pénzem munkaruhára költeni). A hír december elején kapott szárnyra, s december tizen-nyolcadikán már meg is kaptuk az utalványokat azzal, hogy azon nyomban fussunk és vásároljuk le őket, mert csak december harmincig érvényesek (ha esetleg mégis a pénzt adták volna ide, azt harmincadika után is elkölthettem volna, pláne így, hogy le is adóztam. Helyesbíték: egyáltalán nem biztos, hogy a nettó 22 ezerből, amit huszonkét évi hűségese állami szolgálat után a markomat úti, maradt volna elflancolni valóm, úgyhogy talán mégiscsak meg kellene nekik köszönnöm az atyai gondoskodást).

Namármost, mit lehet vásárolni december 18. és 24., illetve gyakorlatilag 19. és 23. között? A hol nem volt érdekes, mert ki tudja miért, én a saját leadóztott pénzemből, az éves jutalmamból csak a Corvinban, a Divatcsarnokban és/vagy a Luxusban vásárolhattam.

Jó. Bementem a Corvinba. És kijöttem. Még függönyanyag se volt, amit pedig szívesen vettem volna. Másnap

ra. Bár mind a lakásár-egyenlőtlenségek, mind a jövedelmi egyenlőtlenségek nagyok, ugyanakkor

csak kis mértékben igaz az, hogy a nagyobb jövedelműek drágább lakásokban laknak.

A legfelső és a legalsó jövedelmi ötöd lakásárainak hányadosa 1,7!...

Az összes háztartás között meglehetősen magas (kicsit több, mint húsz százalék) azoknak a háztartásoknak az aránya, amelyeknek egyáltalán nincsenek piaci jövedelmeik. Ezeknek a háztartásoknak 75 százaléka tartozik a 60 év fölötti háztartások közé, 25 százaléka viszont aktív korú háztartásfő, és több, mint 50 százaléka maximum két tagból áll. A piaci jövedelmekkel nem rendelkező háztartások mintegy 94 százaléka részesedik valamilyen társadalombiztosítási jellegű jövedelemben, mindössze 20 százalék kap szociális jövedelmet, ezen belül nagyon alacsony (9,4 százalék) a segélyben részesülő háztartások aránya... A segélyezett családoknak kevesebb mint harminc százaléka tartozik a legalsó ötödbe, és csaknem ugyanekkora hányaduk a felső két ötödbe tartozik. Ez azért jelentős, mert a segélyeknek legalább elvileg a jövedelmi helyzethez kellene igazodniuk, a legszegényebbeket kellene segíteniük...

Nagy általánosságban azt lehet mondani, hogy sokkal nagyobb fokú az elégedetlenség az ország közállapotával (a gazdasági helyzettel, a politikai döntésekben való részvétel lehetőségével), mint az egyéni életkörülményekkel (elsősorban a családdal, a rokoni, baráti és munkatársi kapcsolatokkal).

Külön figyelmet érdemel az, hogy a közállapotokkal, a gazdasági helyzettel és a politikai intézményekkel való elégedetlenség különösen magas fokú, a közbiztonsággal és a természeti környezet állapotával való elégedettség közepesnek mondható. Hozzá kell tenni, hogy a nálunk gazdagabb országokban a közbiztonsággal és a természeti környezettel való elégedetlenség többnyire ennél nagyobb.

Ugyanígy az egyéni életkörülmények közül is a gazdasági, anyagi természetű körülményekkel való elégedetlenség a legnagyobb fokú és az azoktól legtávolabb álló emberi kapcsolatokkal, elsősorban a családdal való elégedettség a legnagyobb. Külön figyelmet érdemel, hogy a saját egészségi állapottal való elégedettség is elég nagy, noha tudjuk, hogy

objektív mutatók szerint a magyar társadalom elég nagy részének egészségi állapota kifejezetten rossz.

A lakással, lakókörnyezettel és a munkával való elégedettség is lényegesen magasabb a közepes szintnél.

A megkérdezetteknek a saját életük globális értékelésére vonatkozó két kérdésre adott válaszok szerint az eddigi életútjukkal a közepesen kissé elégedettebbek, a jövőbeni kilátásaikat pedig a közepesen kissé kedvezőtlenebbnél ítélik meg... Ha azt a kilenc elégedettségi dimenziót, amelyre vonatkozó kérdés az 1992. évi felvételben is szerepelt, összehasonlítjuk 1992-ben és 1993-ban, azt látjuk, hogy az elégedettség hét dimenzióban kisebb-nagyobb mértékben nőtt, de — meglepő módon — éppen a jövedelemmel való elégedettség hajszálnyival nőtt, a jövő kilátásokkal való elégedettség pedig változatlan maradt... A nők közül többen elégedetlenek (26,5 százalék) saját egészségi állapotukkal, mint a férfiak közül (19,1 százalék). Ez ellentétesnek látszik azzal az objektív ténnyel, hogy a férfiak halandósága nem csupán rosszabb a nőkéénél, hanem lényegesen rosszabbul is alakult, mint a nőké: a felnőttkor derekán

a férfiak elhalálozási valószínűsége az 1960-as évek közepe óta lényegesen nőtt,

miközben a nők csak kissé emelkedett...

Csekély és nem egyértelmű különbségek mutatkoznak viszont a szegények és a jómódúak között az emberi kapcsolatokkal, a családdal, rokonokkal, barátokkal és munkatársakkal való elégedettség terén. Érdekes, hogy a munkával való elégedettség is alig különbözik... Meglepő, hogy a közbiztonsággal és a természeti környezet állapotával való elégedettség a legjobbmódú kvintilisben a legnagyobb. (Válogatta: M. G.)

jött a Divatcsarnok. Megfelelő függönyanyag ott se volt, viszont kinéztem magamnak egy prima kis összehajtható ebédleaszalt, amire régen fájt a fogam. Mikor azonban a bönna akartam fizetni, közölték, hogy csak munkaruhára, illetve ruhára költhetem, vagyis az első emeletől a negyedikig legyek szíves mezegetni.

Nézegettem. Két egész napon át: felpróbáltam mindent, ami három nappal karácsony előttig másnak nem kellett. Semmi. Nem keseredtem el, negyednap, huszonkettedikén elmentem a Luxusba. Egy kosztum negyven-ezer volt, úgyhogy másnap vissza a Divatcsarnokba, ahol zárás előtt sikerült kiböknöm egy Triumf butikot, s benne egy otthonkát tizenegyszerért. A huszonkétezer forintnyi bónusz négy ötezres és egy kétezres darabából állt, de mikor fizetni akartam vele, mondták, hogy vagy adok egy ezrest kápé, vagy veszek még gyorsan valamit ezerért, mivel visszaadni nem lehet. Fogtam az otthonkát tizenkétezerért, és hazamentem, mert mégiscsak karácsony volt.

Az ünnepek alatt a frász kerülgetett, mert mi lesz, ha a maradék három nap alatt nem tudom elkölteni a tízezer forintomat? (a jutalmat, amit már le is adóztam).

Huszonnyolcadikán én voltam az első a Luxusban. A fehérműosztályon kötöttem ki, ahol sikerült egy hálót, egy bugyit és egy melltartót vásárolnom potom tízezerért.

Hát ennyire jól megy nekem?

Szendró Borbála
adjunktus
angol tanszék

Kiszorítódi helyett szakmai igenlés

Beszélgetés Horváth Sándor új tanszékvezetővel

Tavaly szeptembertől Horváth Sándor lett a mikro-ökonómia tanszék vezetője a korábbi tanszékvezető Kopányi Mihály Világbankhoz történt távozása után.

— Váratlanul érte a tanszék vezetői Kopányi Mihály távozása?

— Nem. Már tavaly tavasszal jelezte, hogy egy évre szeretne elmenni a tanszékéről. Úgy volt, hogy egy amerikai egyetemen fog tanítani, de közbejött a világbanki munkalehetőség. Tehát csak a hely változott.

szerette volna magát másban is kipróbálni.

Ennek megfelelően nem is döntött véglegesen arról, hogy az egyetemet elhagyja. Olyan megállapodást kötött, hogy egy év lejártával, amennyiben visszajön a tanszékre vezetőként, azt minden további nélkül biztosítja számára az egyetem vezetése és a tanszéki kollektíva is.

Engem erre az egy évre kért fel a dékán, így vállaltam el a tanszékvezetést. Korábban is többször helyettesítettem Misi-t, amikor ösztöndíjjal külföldön volt pár hónapig, fél évig. A vezetés

Engem elsősorban a kutatás érdekelt,

ezért jöttem oktatónak az egyetemre 1982-ben. Úgy gondoltam, ez az a közeg, ahol ezt meg tudom valósítani. Hívtak akkortájt a Közgazdaságtudományi Intézetbe is, és talán jobb lett volna odamennem. Ugyanis itt az egyetemen a kutatási feltételek összességében rosszabbak voltak annál, mint amire előzetesen számítottam: viszonylag nagy volt az oktatási terhelés, a kutatóintézetek képest kedvezőtlenebbek a szakmai kapcsolatteremtés és információszerezés feltételei, csapnivalóak voltak a fizetések. Az ember rövidebb-hosszabb időre kényszerpályát volt kénytelen megvalósítani, hogy fenn tudja tartani magát. Mindemellett szerencsés is voltam, mert több kollégámtól, mindenekelőtt Szabó Kálmán professzortól kaptam ösztönző bátorítást.

— Talán ennek is köszönhető, hogy nem voltál eredménytelen a kutatásban.

— A saját elvárásaimhoz képest is azt hiszem, a nyolcvanas években előrehaladtam a kutatásban. Írtam

kritikailag felülvizsgáltam a korábbi nézeteimet elkötelezettségeimet is.

Van is egy ilyen fejezete a tanulmányomnak: Számvetés az államszocializmussal. Úgy

Misi nagyon sokat dolgozott a mikroökonómia tárgy kifejtésén, az oktatás módszertanának megszervezésén, a tananyagfejlesztésén, a tanszék megélőztetésén, a tanszék csoporthozzásán. Miután a mikroökonómia-oktatás alapjait a tanszék az ő irányításával megteremtette, az ideit követően már a kialakult, normális mederben rutinszerűen lehet végigvezetni, így nyugodtan elmelehetni. A váltás igazi oka részéről talán az volt, hogy

egyébként nem új dolog számomra, mivel az egyetem elvégzése után '76-tól az iparban, később az Econmixnál is dolgoztam vezetőként.

— Nyomatékosan hangsúlyozod, hogy csak egy évre vállaltad a tanszékvezetést. És ha nem jön vissza Misi?

— Nem tervezem azt, hogy tovább csinálom. Ha Misi a Világbanknál szeretne hosszú távon dolgozni, akkor pályázatot írunk ki a tanszékvezetői poszt betöltésére. Én pályázni sem akartam.

néhány cikket, és megjelent egy komolyabb tanulmányom. Államszocializmus, magántulajdon, gazdasági szabadság címmel.

— Amikor szétvált az elméleti közgazdaság tanszék, hogy esett a választásod a mikroökonómiára?

— Mert egyrészt a neoklasszikus mikroökonómia már korábban is érdekelt, másrészt akkortájt részben szakmai, részben megélhetési okok miatt belesodródtam a vállalkozási tevékenységbe, és ez viszonylag közvetlenül kötődött a mikroökonómia által tárgyalt témakörökhöz is.

— A vállalkozási tevékenység mellett volt idő a kutatásra?

— Ekkortájt a kutatást egy kicsit abba is hagytam. Ez a tanulmányom befejezésével történt, és nagyon tudatos dolog volt a részemről. A tanulmány a marxista és a neoklasszikus közgazdasági gondolkodásnak egyfajta összeegyeztetésére és együtlen mind a kettő felé bizonyos kritikai szemléletre is alapozódott. Abban az időben

gondoltam, hogy ha nem is életem végéig, de nagyon sokáig a tanulmányban felve-

tett hipotézisekkel, elméleti alternatívákkal fogok foglalkozni. Viszont a munka befejeztével akkoriban úgy éreztem, nem vagyok eléggé felkészülve arra, hogy a felvetett, részben talán eredetinek is tekinthető kérdéseket tovább vizsgáljam. Éreztem a korlátaimat és adtam magamnak a szakmai épülésre egy hároméves periódust, ami most jár le. Azt is éreztem, hogy ebben az új közegben, ami már a rendszerváltás előtt kibontakozott, sok szempontból értékváltságra keveredtem saját magam tekintetében. Kerestem a helyemet az új, kialakuló dolgoknak megfelelő szemléletmódot önmagam-

mal is állandóan vitatkozva. Mert csak akkor szerettem megváltoztatni a nézeteimet, ha ütköztem a korábbi gondolataim és valóban úgy látom, hogy változtatni kell. Ezért úgy gondoltam, jobb, ha mint kutató kicsit visszahúzódom és csak szemlélődök a világban, hagyom, hogy hassanak rám az események. Persze azért cselekvő részese is voltam annak, ami körülöttem folyt, hiszen tanítottam a mikroökonómiát, az újabb — mi úgy látjuk, nemzetközi mércével

tehetséges és ambiciózus emberekből áll,

akik többnyire a saját kutatási arculatukat is most kezdik kialakítani. Nagyon fontos, hogy ezt a lehetőséget meg is kapják. Idén négy kandidátusi védés van a tanszékön, és ezzel a tanszék több mint fele tudományos fokozattal fog rendelkezni. Emellett ketten járnak Ph.D.-re. Nyertünk a FEFA III. pályázaton a makroökonómia és az összehasonlító gazdaságtan tanszékkel közösen. Reméljük, ez lehetővé teszi, hogy a nemzetközi kutatási vérkeringésbe is nem alkalmanként, hanem hosszú távon, intézményi megállapodásokat kötve tudjunk

is jónak mondható hazai adaptációkat is tartalmazó — tankönyvünkben is írtam néhány fejezetet, és volt egy kurzusom '88-tól '93-ig Üzleti élet és privatizáció Magyarországon címmel, amelyet nagyszámú érdeklődő diák hallgatott.

— Közben elég jelentősen elkalandoztál az üzleti élet dolgai felé is.

— Száz körül volt azoknak a vállalatoknak a száma, ahol vállalkozásszervezőként, privatizációs szakértőként, vagyonkezelőként dolgoztam az elmúlt hatnyolc évben. Nem bántam meg, mert sokat tanultam az egészből. Fontos számomra, hogy ne csak tankönyvből,

de empirikusan is tudjam, hogy miről beszélek a katedrán.

— Milyen célokat, feladatokat tűztél ki magad elé, mint tanszékvezető?

— Véleményem szerint a tanszék összeszerveződő szakasza befejeződött, és ezzel a befelé fordulás időszaka is. Most már remélhetőleg több időnk marad a kutatásra, különböző alternatív kurzusok kifejlesztésére. Viszonylag fiatal az oktatógárdánk, megítélésem szerint olyan

becapcsolódni. Ezekből a kutatásokból ki fognak fejlődni (a már jelenleg is oktatottak mellett) azok a speciális kurzusok, amelyek a mikroökonómiára, mint alaptárgyra épülhetnek és más közgazdasági diszciplínákkal érintkezve sokoldalú elmélyülést tesznek lehetővé különböző irányban a hallgatóknak. Ez négy-öt éves programot ad a tanszéknek.

De fel kell készülnünk hosszabb távon arra is, hogy egyre több egyetemre kerülő hallgató fog megjelenni a mikro tanszéken, az alapoktatásban. Ehhez egyebek mellett jelentős infrastruk-

turek felépítésére is szükségünk van, amire a FEFA szintén lehetőséget ad. Komolyabb számítástechnikai

beruházást tervezünk a tanszékünk számára. Nagyon fontosnak tartom, hogy saját

működésünket pénzügyi szempontból is alá tudjuk támasztani.

Korábban az oktató arra állt rá, hogy az egyetemen leadta az óráját és utána egyénilag próbálta a boldogulását keresni. Lassan mi is rájöttünk arra a tanszéken, hogy ez a stratégia nem biztos, hogy célravezető hosszú távon. A tanszéknek fontos szerepe lehet abban, hogy ne csak oktatási, hanem kutatási egység is legyen, és — erre már más tanszéken is rájöttek — törekedni kell a részleges önfinanszírozásra, hiszen korszerű oktatást és kutatást

alkotók ambíciójukat itt az egyetemen próbálják kiélni,

és hogy így az egyéni és a tanszéki célok közvetlenül kapcsolódjanak.

Nagyon fontosnak tartom a tanszék közötti kapcsolatok erősítését, a más intézményekkel való szakmai együttműködést. Korábban jó néhány tanszék kereste a helyét, tárgyát, talán egyfajta identitászávarral is küszködött. Megindult a tananyagok átírása, újrafogal-

az egyetem szellemét is erősíteni lehetne.

Ha „kiszorítódi” helyett mindinkább a szakmai együttműködés nyer teret (ami egyáltalán nem zárja ki a versengő tárgyakat, kutatási törekvéseket), akkor az egymás értékeit számon tartó szellemiség, magartásforma lesz mindinkább az uralkodó.

— Ha véget ér a tanszékvezetői megbízatásod, hogyan folytatod a munkát?

— Az elkövetkező négy öt évet elsősorban kutató-

amelyeket mi sztederdt ismeretnek tanítottunk, a kutatók megkérdőjelezik,

másként értelmezik, s az új megközelítések egy része szép lassan bekerülne majd a tankönyvekbe is. Ilyen értelemben egy sokkal differenciáltabb műtáj számomra a modern elméleti közgazdaságtan, mint korábban volt. A kutatómunka folytatásának kezdetét jelentette a Vági Mártonnal közösen írt kandidátusi értekezésünk, és előkészített egy új alternatív kurzust, melynek ideiglenes címe: Szabadság és méltányosság — közgazdasági szempontból. Ez elosztási, jóléti kérdésekkel foglalkozik majd, a gazdasági szabadság megvalósulási lehetőségeit, feltételeit vizsgálja a piaci szereplők, a magántulajdon viszonyai között. A témakör részben a mikroökonómia, részben más társadalomtudományok által is vizsgált. Ez nézetem szerint egy nagyon fontos közgazdasági, gazdaságfilozófiai, erkölcsi, politológiai problémakör, és azt hiszem, hogy ebben az irányban fogom továbbvinni azt a gondolkört, amit a kilencvenes kiadott tanulmányommal elkezdtem.

— ez megmozgatja a fantáziát, új megoldások, alternatívák keresésére ösztönöz.

Ilyen helyen sokkal termékenyebb, innovatívabb lehet egy ember, mintsem hozzáadni egy új elemet egy hatalmas sokoldalúan kidolgozott szellemi épülethez. Persze bizonyos sztederdt tudás nélkül ma már labdába se lehet rúgni a világon. Ő úgy érzi, ugyan birtokában van ennek, de gyakran épp az inspirációs közeg hiányzik, ami arra készítené, hogy ha szükséges, szembenézzen akár egész korábbi gondolatrendszerével is és megküzdjön azzal, amivel meg kell küzdeni. Ilyen jelentős társadalmi változások idején a

penz nélkül ma már nem lehet csinálni. Mi például az egyetemi alapítványon keresztül is szereztünk szponzorokat, és ennek jóvoltából például a hallgatók tankönyvvásárlását is támogatjuk.

A tanszékre beérkezett komolyabb pénzalapjainkat belső pályázat útján osztjuk szét. Létrehoztunk egy pályázati formát, amire mindenki beadhatja a pályázatát, most lesz az értékelés. Ezzel a talán újszerű próbálkozással az a célunk, hogy az oktatók, kutatók

ma. Ez együtt járt egy erőteljes rivalizálással, folyt a küzdelem a jobb, azaz a hallgatókat, oktatási-kutatási lehetőségeket vonzó-biztosító tárgyak megszerzéséért. Ma már, azt hiszem, a tanszék jellemzően megtalálta az arculatukat. Most már inkább az együttműködés lenne fontos, s a közös kutatással, a közös tárgyakal

ként szeretném leélni. 43 évesen ehhez összeszedtem elég sok elméleti ismeretet, empirikus tapasztalatot. Az elmúlt három év alatt szélesedett a rálátásom a modern mikro- és makroökonómia problémáira. Ma már tudom, hogy a tankönyvi ismeretanyag, ami öt évvel ezelőtt számomra is sok szempontból teljesen új volt, gyakran csak egyfajta lehetséges megközelítés, és számos esetben azokat a tézi-

szeket, mint korábban volt. A kutatómunka folytatásának kezdetét jelentette a Vági Mártonnal közösen írt kandidátusi értekezésünk, és előkészített egy új alternatív kurzust, melynek ideiglenes címe: Szabadság és méltányosság — közgazdasági szempontból. Ez elosztási, jóléti kérdésekkel foglalkozik majd, a gazdasági szabadság megvalósulási lehetőségeit, feltételeit vizsgálja a piaci szereplők, a magántulajdon viszonyai között. A témakör részben a mikroökonómia, részben más társadalomtudományok által is vizsgált. Ez nézetem szerint egy nagyon fontos közgazdasági, gazdaságfilozófiai, erkölcsi, politológiai problémakör, és azt hiszem, hogy ebben az irányban fogom továbbvinni azt a gondolkört, amit a kilencvenes kiadott tanulmányommal elkezdtem.

Az elkövetkező években olyan egyetemi oktató szerepe akarom beleélni magamat, aki a polgári viszonyok között színvonalas szakmai felkészültséggel, emberi habitussal, értékrendszerezéssel, életvitellel rendelkezik. Ezért persze sokat kell dolgozni. Őszintén szólva, nem vagyok biztos abban, hogy ez minden szempontból sikerülni fog. Talán — fiatalabb pályatársaimmal egybevetve — az alapkészségeim gyengébbek egy ilyen életpályához.

A minap egy amerikai professzorral beszélgettem erről a problémáról. Elmondtam neki, hogy irigylem, mert amivel mi öt-hat éve foglalkozunk intenzíven, ő már 18 éves korában ezzel kezdte egyetemi pályafutását. Mennyivel kikövetelttebb az életút, amelyet ő végigjárhat. Nagyon érdekes volt a professzor válasza. Szerinte kutatási szempontból sokkal jobb lehet a kelletlen közepén élni egy olyan társadalomnak, amelyben ilyen horderejű változások vannak, mint az övében, mert

A szivárvány sötét oldala

Egész éjszaka rettenetes vihar tépázta a kis sziget növényzetét, de reggelre lecsitult haragja és csak a lecsöppenő vízcseppek halk zaja maradt. A friss levegőbe a hajnali napfény egy gyönyörű szivárványt varázsolt. A kis tábor éppen ébredezett, túlélők voltak, a rettenetes katasztrófa után, nem sokan maradtak, visszatértek a természetbe, megtanulták elviselni sorsukat és nem lázadoztak a természet törvényei ellen, de nem hiányzott a vidámság és a nevetés sem a táborból. Az éjszaka során a tábor körül szétosztott kis gödröcskék megteltek vízzel és új játékokkal csábították a gyerekeket. A kis csoport letelepedett a reggelihez, amit a szorgos kezek már el is készítettek. Ekkor az egyik asszony felpillantott az égre: „Nézétek, szivárvány!” Nagy örömmel fogadták a természetet a csodálatos festményét és elragadtatással szemlélték a szép színeket, amikor is a legvénebb ember szólalt meg:

Nagy boldogsággal tölti el szívemet, hogy így örültök a Természet minden ajándékának. Sajnos nem volt mindig így. Szeretnék nektek a szivárvány sötét oldaláról mesélni.

Régen, nagyon régen az emberek sokan voltak a Földön és a Gazdasági Növekedés Istenének áldoztak. Mindent megtettek azért, hogy a kedvében járjanak. Egyre távolabb kerültek egymástól, már nem érdekelték őket, hogy a másik mit érez, már nem törődtek egymással. A városaikban nőttön nőtt a zsúfoltság, szinte már levegőt sem kaptak. Úgy tülekedtek, hogy egymás lábára léptek, majd fejére álltak és eltaposták, aki nem volt elég erőszkakas a

létért való küzdelemben. Ahogy egyre többen lettek, úgy nőtt a nyomorgók, az éhezők száma is. A Föld már nem volt képes ellátni mindenkit, főleg, hogy egyesek vég nélkül szórták a Természet adta kincseket. Egyre többen igyekeztek kisajátítani a földből, hogy hamis fényű istenüknek áldozhassanak. Ahogy fogyott szívében a szeretet, úgy nőtt köztük a Rém. A Rém, ami befurakodva köztük, minden titkukat ellopta, minden álmukat összetörte, minden értéküket elferdítette. De az emberek mit sem vettek észre ebből, továbbra is hazug istenüknek szentelték életüket és hogy kedvében járjanak, újabb és újabb dolgokat találtak ki. Miközben szívé kiürült és testük elszáradt, agyukban egyre nőttek az adathalmazok. A Rém elorozta terveiket és találmányaikat, s fegyverekké alakította, amelyeket az emberek — végső elkeseredésükben — önmaguk ellen fordítottak és még szeretett bolygónkat, a Földet is elpusztíthatták volna. Amelyet mindenhol piszok és vegyi anyag borított, a magaslégköri szférától a tengerrek mélyéig, amely sok állat és növény pusztulását idézte elő. Az óriási szennyezettség melegágya volt a különböző mutáns vírusoknak, amik nagyon könnyen alkalmazkodtak a megváltozott körülményekhez. Majd egyre szaporodva ritkították az emberek sorait és semmilyen ellenszer nem használt velük szemben. A nagy járványt csak néhány, a külvilágtól elzárt szigeten éltek túl, mint amilyen a miénk is.

A kis csoport szóltanul majszolta el reggelije utolsó falatjait, elgondolkozván a hallottakon, ezen a különös MESEN.

Koródi Klára

D.

HAZAY INTERSERVICE

**Éjjel-nappali fordító-
és tolmácsszolgálatunkhoz
európai és egzotikus
nyelveken beszélő
tolmácsokat, szaktolmácsokat
és szinkrontolmácsokat
keresünk.**

**Dolgozzon velünk
– jöjjön el hozzánk!**

Címünk: 1016 Budapest,
Krisztina krt. 99. VI. emelet
Telefonszámunk: 202-3019, 155-6777.

Diákkonferencia

Kíváncsi vagy egy-két nagyvállalat munkaügyi tapasztalataira? Hogy működik a munkaerő-utánpótlás a Shellnél? Hogyan tervezd meg karriered? Tedd meg az utolsó lépést a nagybetűs élet felé és gyere el az április 13-án 9.00-tól megrendezésre kerülő AIESEC diákkonferenciára, a III. előadóra.

Hogy miért érdemes eljőnnöd? Először is, hogy választ kapj az előzőekben feltett kérdésekre. Másrészt, hogy részt vegyél olyan hasznos tréningeken, amelyek segíteni fognak a későbbi elhelyezkedésben.

A diákkonferencia segíti a felkészülésedet az életre, és az itt szerzett tapasztalatokat kamatoztathatod az április 19–20-án megrendezésre kerülő állásbörzén, ahol már konkrét cégekkel és állásajánlatokkal találkozhatasz. Mivel az AIESEC diákkonferenciát szervező, juttatásait el hozzánk önéletrajzaitokat, és mi továbbítjuk azokat a cégekhez. Reméljük, ez az új szolgáltatásunk még közelebb hozza a diákokat a cégekhez. További információkért gyere a 167-es szobába és ne feledd: Gyere, mert neked csinálnjuk!

Mérth Balázs
AIESEC

A TANSZÉK

5. évfolyam, 9. rész
írta: Böhm, Sümeghy, dr. Mágénheim
történi: a Mintagazdaságtan tanszéken, 1994-ben

(Péntek reggel 8-kor ös-szejtut a folyosón Doy Endre és Cseh Cs. Emőke.)

Cs. Cs. E.: Jó reggelt, Bandi bácsi! Maga is hajnalos?

D. E.: Ugyan, kisasszony, ráam már vigyáznak az infarktus óta. Egyszerűen kíváncsiságból jöttem be.

Cs. Cs. E.: És mire kíváncsi, amit nem tudhat meg délután?

D. E.: Van itt egy furcsa ügy, bár nem tudom pontosan, magáscskát érinti-e. Tudja, arról van szó, hogy tegnap itt voltam egészen későig, és a hivatalos dolgaim után a nem hivatalosat is el akartam végezni.

Cs. Cs. E.: Már megbocsásson hogy kértem, de miért volt itt olyan sokáig?

D. E.: Tetszik tudni, csütörtökönként bejárunk a Körös Bélával megnézni a pártvezéreket, sőt, tegnap itt volt Feles Tóni is, a Szintológia tanszékéről, akivel mindig is jól el lehetett diszkurálni. Mostanában viszont nagyon kevés ideje van, mert mindenféle tanít, meg tanácsot ad pénzért.

Cs. Cs. E.: Ott tartottunk, hogy dolgára akart menni.

D. E.: Siet, aranyoskám?

Cs. Cs. E.: Óram kezdődne, Bandi bácsi.

D. E.: Ugyan, aranyoskám, meglátja, a hallgatók még többet fognak késni. Summa summárum, este kilencor fél órát kellett bolyongnom a házban, mire végül találtam egy olyan vévét, ami nyitva volt. Mindent zárva találtam, és tudja-e miért?

Cs. Cs. E.: Fogalmam sincs, de lassan nekem is mennem kell.

D. E.: Állítólag egyszer ellopták a csapokat, és nem akarják, hogy megismétlődjön. Ennyi erővel persze nappal is bezárhatnák, hiszen egy napot csappal is lehet szerelni.

Cs. Cs. E.: Egy csapat nappal! De mit csinál, ha leellenőrizte, hogy megvan-e minden csap? Tudtommal pénteken sincs órája?

D. E.: Nincs, de lesz itt valami felvételi az új diszpenzári programunkra, és meg kell hallgatni egy francia jelentkezőt.

Cs. Cs. E.: Az biztosan érdekes lesz. Na, jó napot!

D. E.: Jócsapot, aranyoskám! És ne felejtse, hogy ma fizetés is van!

(S. Neki és Ekcsöli Dénes a tanszék könyvtárban beszélgetnek.)

S. Neki: Na, édes öregem, most zúdul ránk az égi manna.

Ekcsöli: Ezek szerint már biztos, hogy a tanszék megkapta a 40 millió forintot?

S. Neki: Ugy bizony. Te gondolkodtál már, hogy mit szeretnél vásárolni rajta?

Ekcsöli: Tudod, a fiam nagyon nyüstöl egy jó Nintendo játékért. A feleségem pedig most már tényleg szeretne elmenni két hétre a Balatonra. Én pedig, ha belefér a keretbe, akkor elmennék ebédelni egy jó kiskocsmába.

S. Neki: Hát 40 millió forintból jó sokszor el lehet menni. Csak az a baj, hogy

Bozótosban

Egy generáció veszíti most el az esélyét arra, hogy megszabaduljon elődei előítéleteitől és harcaitól. Ebben a megállapításban foglalta össze a Rádióban zajló összecsapás lényegét egy kis kolléga, miközben a kék pizzában a tejszínes hideg meggylevésre meg a rimirre vártunk. Azt mondta, leírhatom a nevét, de nem teszem. Végül is ott dolgozik a Pollack Mihály téri, Bródy Sándor utcai szellemi, politikai bozótosban, ahol egyesek macsetével vágják az utat maguk előtt, minek következtében mindenkinek dzsungelharcossá kell válnia, aki túl akarja élni az éppen soron következő naptári napot.

Azt mondja, mint a Nagy Intézmény 1242. fogaskereke, ő is úgy látja: itt politikai tisztogatás folyik. Az uralmon lévő nép-nemzeti-keresztény-tradicionális-középosztálybeli és a többi politikai irányzat meg akarja szerezni a rádió nyilvánosságát. Az emögötti logika az, hogy a kisemberek nagy része gondolkodás nélkül elhiszi, amit a rádióban hall vagy amit a tévében lát. „Amit a rádió mond, az biztos igaz” – mondták egy tévéripotban még viszonylag értelmesnek látszó nyilatkozók is. Ugyanakkor belülről jól látszik, hogy a híres rádiós mogulok eltávolításával egybekötve sok kis nyuszikát is kirúgtak, mégpedig nem politikai okokból, hanem egyszerűen csak azért, mert valamelyik (új) fejlesztesnek nem tetszett a képük.

De egy huszonéves nézőpontjából ez a dzsungelharc csak az egyik gond. A másik a generációváltás lehetetlenné válása. A nagy tekintélyű és egyébként tiszteletre méltó kollégák felváltásának elodázása a ki tudja mikori jövőbe. Azoké, akik a puha diktatúra szerepjátszásihoz szoktak. Akik a kérdéseiket ma is úgy teszik fel, ahogy akkor. Úgy, hogy azzal lehetőleg ne bosszantsák fel túlságosan a mindenkori illetékes elvtársat, körülményesen megkerülve a lényegét, hátulról, négykézláb onyiscsenkóban kilyukadva arra, amire végül is választ várnak. A mogulok kirúgásukkal mártirokká váltak. Így nem lehet szembefordulni velük, mert támogatásuk vagy támadásuk nem tekinthető többé szakmai vitának, hanem csakis politikai kérdésnek, egy tisztátalan eszközökkel vívott politikai harc részének.

Csak lövészárkok vannak. Ki-ki vagy az egyikben vagy a másikban tartózkodhat, és el kell fogadnia azt a gondolkodásmódot, amit az adott lövészárkok tulajdonosai vallanak. A ki, mennyire feküdt le a régi rezsimnek feszegetését, a népi-urbánus megosztottság logikáját.

Pedig éppen ez az, amitől a fiatalok szerettek volna megszabadulni.

Úgy tűnik, nem ők lesznek azok az újonnan jövők, akiket ez a szerencse ér.

Ha valaha lesz ilyen generáció egyáltalán. K. S.

ezt a pénzt jórészt gépekre lehet csak költeni. Az nem úgy megy, hogy bemegyek a pénztárba és kiemelek egy kis zsozsót. Mondhatnánk, hogy a tanszék hosszú távú jövőjét alapozzuk meg.

Ekcsöli: Szóval akkor nekünk is úgy kell tennünk, mint amit Friss Hús mesélt!

S. Neki: Nocsak, ez érdekes lehet!

Ekcsöli: Az ő tanszékükön ugyanis heves vitátört ki, hogy mit vásároljanak. Két pártra szakadtak, az egyik szerint egy jó fagyasztólada mindennél többet ér. Ebben lehetne tárolni a tudományos eredményeket a jobb időkre, és itt lehetne lehűteni a hallgatókat egy forró vizsganap után. Arról nem is beszélve, hogy tavasszal, ha a csarnokban olcsóbb lesz a hús, akkor itt lehet tárolni.

S. Neki: Ha nekik is ennyi pénzük van, akkor az egész csarnok elfér benne.

Ekcsöli: A másik tábor szerint most már abba kellene hagyni a nescapé főzőgetését és végre egy igazi jó nagy kávéfőzőt kell venni. Olyat, amelyet a preszszókban látsz.

S. Neki: Hát igen, olyat láttam a múltkor a Mellékszámítás tanszéken, csak éppen bekapcsolni nem tudták, mert kevés volt hozzá az áram. Végül is áttértek a teára.

Ekcsöli: Ezt lehet, hogy el kellene mondani a kollégáknak, mielőtt belevágnak a tanszékfejlesztési programba.

S. Neki: Hallottad, hogy nagy viták vannak most a választások körül?

Ekcsöli: Mire gondolsz? Csak nem a parlamenti pártokra?

S. Neki: Nem hiszem, hogy ennek bármilyen hatása is lenne egyetemünk fejlődésére. Itt minden politikamentesen történik, már-

mint az ellenzéki pártok politikájától mentesen. Arra a választásra gondolok, ami a Görbetörténet tanszék jövőbeli vezetését illeti. Több pályázó is van, például Dara.

Ekcsöli: Dara? De hiszen ő alapvetően a kiscsorbákhoz ért.

S. Neki: Igen, ezért is lett az elvetjük a görbékét tanszék vezetője. Most úgy gondolja, hogy akkor már mindegy, hogy hozzá tartozik a görbetörténet is, nem oszt, nem szoroz.

Ekcsöli: Az már szent igaz, hogy a hozzáértése ezzel nem fog növekedni. Javaslom, hogy te is pályázd meg ezt a posztot, hátha még belőled is lesz tanszékvezető.

(Kút Gizi és Stócz Ica beszélgetnek a Nemzetközi Zoltán-napon.)

K. G.: Mégiscsak rendes volt a főnökötök, hogy megemlékezett rólunk.

S. I.: És még hogy! Nem mondom, az is jólesett, hogy a kollégák egy csokor virágot adtak, meg az is, hogy a hatéves fiam saját szedésű hóvirággal kedveskedett reggel. De ezek egy kicsit snassz dolgok. Amikor azonban a doboz mosóport megláttam az asztalon, egészen könnyelábadt a szemem a meghatottságtól.

K. G.: Azt gondoltam is, hogy nem a fékezett habzású csökkentett enzintartalmútól.

S. I.: Én azt hallottam, hogy egy sűrölőkefe és egy mosogatórongy is szerepelt volna az ajándékoszámban, de erre már nem futotta. Kár, pedig igazán romantikus ajándék lett volna... Utólagra 18 éves születésnapomra leptek meg mosogatószivaccsal...

K. G.: Hogy kinek volt ez üzlet? A főnöknek biztosan nem, mert akkor tuti, hogy Tomi mosóport kaptunk volna. Már csak, hogy rá em-

lékezzünk, amíg csak a doboz tart...

(Futrinka Tamás és Sal-lai József a folyosón beszélgetnek.)

F. T.: Tessék, megint itt a beszámolási időszak. Írhatom a tesztsoraimat.

S. J.: Megértelek, hiszen fiatal koromban én is így készültem. Most már csak előszedem egy-egy régi sornomat. Most már évek óta az 1982-est. Megbízható kis sor, a megoldásokat már kívülről tudom. Talán ők is. Leg-alább semmi izgalom, mindenki átmegy, és idén is bizonyára beválasztanak a legkedveltebb tíz tanár közé.

F. T.: Akkor már inkább úgy csinálom, ahogy Pék a Piár tanszékéről. Tudod, aki év közben nem ért rá csak két órájára bemenni. De nem is volt rá szüksége, hiszen csak fel kellett adnia a könyve egyes fejezeit.

S. J.: Na, és mi volt a vizsgán?

F. T.: A lehető legegyszerűbb és legjobb megoldás. Pék megkérdezte, ki kér kettőt. Annak le kellett írnia egy tetszőleges mondatot, ami kapcsolható volt a Piárral. Aki harmasra vágott, annak meg kellett fogalmaznia a Piár lényegét. Aki négyest akart, annak vissza kellett emlékeznie arra, miről írt Pék a könyve 178. és 188. oldala között. Aki pedig ötöst szeretett, annak le kellett írnia Pék könyve 6. és 7. fejezete tartalmát.

S. J.: Sokat gondolkodhatt szegény a kérdéseken.

F. T.: Igen. Le is ment egyből a kérdések után a szobájába pihenni, a kollégákat pedig megkérte, hogy hozzák le a műüket, ha elkészülnek.

S. J.: Na ja, ezért járunk egyetemre. Jó ez a javaslat, majd én is megpróbálom. De előtte írok valami jó kis könyvet.

Figyelem!

Aki kollégiumi elhelyezést szeretne igényelni, 1994. március 22-től keresse a jövővelmi igazolásokhoz szükséges formanyomtatványokat a dékáni hivatalokban és a hallgatói tagozaton.

Az igazolásokat a dékáni hivatalokba kérjük leadni 1994. május 5-ig.

A kollégiumi jelentkezési lapokat május első hetében kapjátok meg.

Kollégiumi Tanács

Pályázati felhívás!

A Széchenyi István Főiskola (Győr) pályázatot hirdet közgazdasági fakultása igazgatói posztjának betöltésére. A pályázat részletes feltételeiről a Művelődési Közlöny 4. számában olvashatnak az érdeklődők.

Aki be akar kerülni a Best Europe adatbázisba

A Longmann Cartermill cég lehetőséget biztosít a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem oktatóinak és kutatóinak, hogy személyi adataik, kutatási témáik, és érdeklődési terü-

letük más hazai és külföldi intézményekben tevékenykedő kollégáik, valamint a gazdaság különféle területein tevékenykedő szakemberek számára a Best Europe adatbázisban hozzáférhetővé váljanak. Aki be akar kerülni ebbe az adatbázisba szándékát a Központi Könyvtárban jelezze. Az információs főosztályon Gyergyainé Rusznák Zsuzsanna osztályvezetőnél lehet adatlapot igényelni.

Simon András

Még mindig sí

Március 26-tól április 2-ig vagy húsvét végéig síelni, túrázni lehet a szlovákiai Sziléziai Ház jól ismert környékén. Információ a részletekről a tesi. tanszéken!

Angol nyelvű hét vége

Március 25–27. Gárdony

- vetélkedők
- előadások
- karaoke-show
- bulik
- és mindez angolul!

Jelentkezni lehet: AIESEC iroda, I. em. 167. Részvételi díj: 800 Ft.

1. Aki nem hosszabbította még meg a tagsági viszonyát, az 1994. ápr. 1-jéig 400 Ft pótdíj ellenében megteheti.

2. TÉMAVEZETŐKET keresünk! Agilis II–III. éves egyetemistákat várunk a munkák közvetlen szervezésére és irányítására.

Jelentkezni Jenei Tibornál lehet.

3. Aktuális munkák: 1. Cégfelkeresés rugalmas munkaidőben 150-200 Ft/h. Témavezető: Mozsár Ág.

2. Könnyű fizikai munka délelőtt-délután 150 Ft/h. Témavezetők: Zakor Sándor, Kűcsön Gyula, Batári Ferenc.

3. Kuponosztogatás lányoknak 150 Ft/h. Témavezetők: Zakor Sándor, Kiss Róbert.

A KDC március 25-én, pénteken kivételesen nem tart rendezvényt.

A Közgáz DiákCentrum következő műsora április 1-jén, péntek este 20.30–03.00-ig koncert: a Tátraí band. Mozifilmek: A három testőr (am., fsz.: Charlie Sheen, Kiefer Sutherland, Chris O'Donnell); Sátánfajzat – Warlock 2. (am.).

Non-stop funky and soul disco (d. j.: Szeles Tibor és Mihálszky Tamás). Jégkrém-bár, koktélbár, salátabár, teaház.

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI
KÖZGAZDASÁG-
TUDOMÁNYI
EGYETEM
LAPJA

Megbízott szerkesztő:
Molnár Gabriella
Szerkesztőség:
Budapest IX.,
Fővám tér 8. 1093
Telefon: 217-4548
Kiadó: BKTE
94–235

Szikra Lapnyomda Rt.,
Budapest
Felelős vezető:
dr. Csónes Zoltán
elnök-vezérigazgató
ISSN 0230–7529